

Norsk nå!

Underveisprøver i muntlig språkbruk

Om prøvene	A1a	A1b	A2a	A2b

Til *Norsk nå!* er det utarbeidet underveisprøver i lytteforståelse, leseforståelse, skriftlig produksjon og muntlig språkbruk. Hver del øves i form av fire underveisprøver. Prøvene i lytting, lesing og skriving finner du i verkets trykte lærerveiledning. I denne pdf-en finner du verkets fire delprøver i muntlig språkbruk.

Prøvene er bygd opp på samme måte som de sentralt gitte norskprøvene, Norskprøve 1 og 2, og kan brukes sammen med eksempelprøvene til disse. Norskprøvene er avsluttende for de to første nivåene i læreplanen, A1 og A2. Prøvene til *Norsk nå!* baserer seg på at man kan dele hvert av disse nivåene inn i tre undernivåer, A1a, A1b, A1c, A2a, A2b og A2c. For deltakere på spor 2 er det viktig å bryte ned A1- og A2-nivået i undernivåer for lettere å kunne identifisere delmål underveis i norskopplæringen. Derfor har vi lagd prøver til de to første undernivåene på vei mot A1 og A2, mens de sentralt gitte eksempelprøvene kan brukes for å se om målene totalt sett for nivå A1 (A1c) og nivå A2 (A2c) er nådd. Les mer om oppbygning og bruk av *Norsk nå!-prøvene* på side 268 i lærerveiledningen.

De muntlige prøvene skiller seg noe fra hverandre på A1-nivå og A2-nivå. På A1-nivå varer prøvene omtrent 15 minutter, kandidatene deles i grupper på tre, og prøveleder/lærer skal delta aktivt i samtalen. Prøvene støttes av bilder. På A2-nivå varer prøvene omtrent 20 minutter, deltakerne deles i par, og de skal i større grad klare å skape en samtale på egen hånd ut fra instruksjonene fra prøveleder/lærer. Det er ingen bildestøtte til prøvene. At prøvene er litt forskjellige på de to nivåene, skyldes at innlærere på A1-nivå i større grad enn på A2-nivå er kontekstavhengige språkbrukere.

På begge nivåene består prøvene av tre deler, og det veksles mellom at kandidatene får snakke alene og snakke sammen. På A1-prøvene består den første oppgaven i at kandidatene, mest mulig på egen hånd, skal si litt om et bilde. Den andre oppgaven utdyper den første ved at prøveleder/lærer stiller spørsmål til bildene: Hva ser du? Hvor er personene? Hva gjør de? Hva heter tingene på bildet? Alle kandidatene kan svare og delta her, slik at prøven snarere får preg av samtale enn utspørring. I den tredje oppgaven løsriver man seg så mye som mulig fra bildene, og snakker litt om emnet eller temaet bildet har ledet inn på. På A2-prøvene snakker kandidatene først hver for seg, deretter snakker de sammen om et oppgitt emne, og til slutt snakker de alene om et gitt tema. Temaene på A2-prøvene varierer fra oppgave til oppgave, og de ulike kandidatene kan få ulike oppgaver.

Prøvene har stigende krav til utførte språkhandlinger, både innad i den samme prøven og fra den ene prøven til den andre; beskriv, samtal om bilde ut fra spørsmål, fortell om, samtal om tema (uten bildestøtte), argumenter (tema gitt med bildestøtte). For å kunne vurdere prestasjonene må denne taksonomien krysses med nivåkravene. Her er et oppsett som viser hva man bør kunne forvente av muntlige prestasjoner på A1- og A2-nivå:

Språkhandling	A1	A2
Beskrive	Listepreget beskrivelse, enkeltord eller enn setninger, substantiv uten adjektiv.	Beskrivelsen bør inneholde både adjektiv og substantiv, setningene bør være bygd opp med kanonisk leddrekkefølge.
Fortelle om et kjent tema		Språkbrukeren bør klare å fortelle sammenhengende om et kjent tema. Setningsbindingen er ikke særlig god. Språkbrukeren bruker kanonisk leddrekkefølge. Tema må ikke kreve argumentering, men må være av typen "fortell om ...".
Snakke sammen om bilde/bilder	Ved å peke på bilder bør språkbrukeren klare å formidle enkeltord som passer til bildene, gjerne med noen få bestemmerord eller adjektiv. Språkbrukeren kan klare å samtale mer om hva han/hun ser på bildene dersom prøveleder/lærer hjelper til med spørsmål.	
Snakke sammen om et kjent tema, og om egne erfaringer med temaet	Samtalen preges av fraser. Språkbrukerne kan ha problemer med å stille hverandre spørsmål og vil trenge hjelp av prøveleder/lærer til det. Språkbrukerne behersker i liten grad bruk av kommunikasjonsfremmende fraser.	Samtalen kan fungere uten at prøveleder/lærer griper for mye inn, for språkbrukerne bør klare å stille hverandre enkle spørsmål, som oftest ja/nei-spørsmål. Språkbrukerne behersker i noen grad kommunikasjonsfremmende fraser. Språkbrukerne kan i noen grad klare å sammenlikne erfaringer de har med emnet, for eksempel fra egen kultur. Språkbrukerne behersker i noen grad uttrykk for å fortelle om egne opplevelser eller egen meninger, slik som "Jeg synes at..." og "Jeg tror at ...".

Målene i læreplanen gir grunnlag for vurderingskriterier, men disse bør ikke ses på som et gitt punkt, men heller som et kontinuum; deltakeren klarer det veldig godt, godt, mindre godt. Særlig er det viktig å ha dette i bakhodet når det dreier seg om underveisprøver, som også skal ha en diagnostiserende side. Hensikten med underveisprøver er først og fremst å finne ut, eventuelt få bekreftet, hva som er sterke og svake sider i norskkompetansen, og hva deltakeren behøver å øve mer på.

Prøvesettet med muntlige prøver inneholder eksempler på oppgaver for de ulike delnivåene. På A1-nivå er det tre–fire prøvesett per delnivå, slik at man kan variere oppgavene. Spørsmålene til prøveleder/lærer er ment som hjelp i prøvesituasjonen. Det er ikke obligatorisk å bruke alle spørsmålene dersom det ikke er behov for det. På A2-nivå er det flere oppgavevalg på det samme delnivået.

På A1-nivå kan det være hensiktsmessig å la de muntlige prøvene inngå som del av et opplegg med stasjonsundervisning. På A2-nivå kan det være lurt å avholde prøvene sammen med en annen lærer. Prøvesituasjonen blir mer realistisk for deltakerne når man har med en ukjent ”sensor”, og læreren får en kollega å diskutere de språklige prestasjonene med. Om det er mulig, kan to grupper avlegge prøvene i muntlig språkbruk samtidig. Da kan man blande gruppene, slik at deltakerne møter nye fjes, akkurat som de også vil gjøre når de skal avlegge den ”ordentlige” prøven.

Prøve A1a (leksjon 1–4)

Muntlig språkbruk

Tema 1: Familie

Temaet er familie. Kandidatene får kopi av arket med bilder til temaet. Kandidater og prøveleder/lærer snakker sammen.

1 Fortell hva du ser på bildene.

Be hver kandidat si noe om bildene. Spør: Hva ser du på bildene? Kan du si litt om bildene?

2 Svar på spørsmål til bildene.

Still kandidatene spørsmål til bildene:

Bilde 1: Hvor mange personer er det i familien? Hvem er mor, og hvem er far? Hvor gamle er barna, tror dere?

Bilde 2: Hvor er de? Hva gjør de? Hvem er ikke på bildet? Hva er klokka, tror dere?

Bilde 3: Hvem er det? Hvor er de? Hva gjør mor? Hva er klokka, tror dere?

3 Snakk sammen om familiene deres.

Be kandidatene stille hverandre spørsmål om familie:

Hvor stor er familien din? Hvem bor du sammen med? Har du barn? Hvor mange barn har du? Har du søsken (brødre/søstre)? Hvor mange? Hva heter de? Hvor gamle er de? Osv.

Prøve A1a (leksjon 1–4) Muntlig språkbruk

Tema 1: Familie

Prøve A1a (leksjon 1–4)

Muntlig språkbruk

Tema 2: Daglige gjøremål

Temaet er daglige gjøremål. Kandidatene får kopi av arket med bilder til temaet. Kandidater og prøveleder/lærer snakker sammen.

1 Fortell hva du ser på bildene.

Be hver kandidat si noe om bildene. Spør: Hva ser du på bildene? Kan du si litt om bildene? Her er det mange bilder. Pek gjerne på ett eller to av bildene for å fokusere spesielt på dem.

2 Svar på spørsmål til bildene.

Still kandidatene spørsmål til bildene:

Hvor er de? Hva gjør de? Hva er klokka, tror dere?

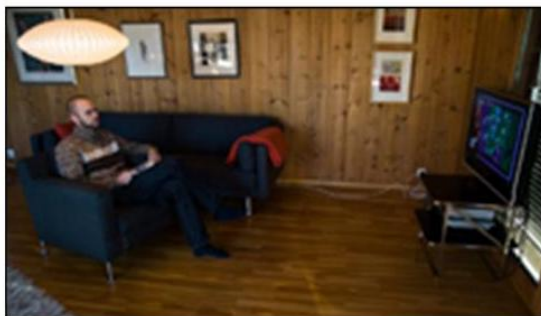
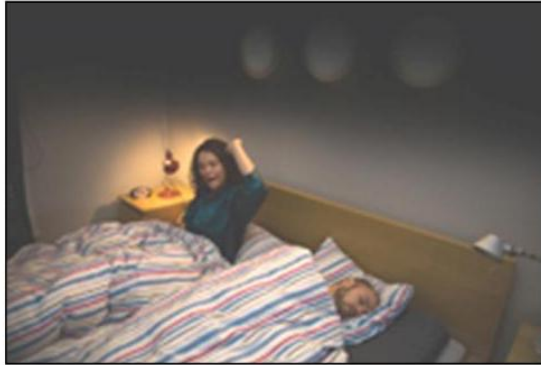
3 Snakk sammen om daglige gjøremål.

Be kandidatene stille hverandre spørsmål om daglige gjøremål:

Når står du opp? Spiser du frokost? Når? Har du barn? Går de på skole eller i barnehage? Går du på norskkurs? Når? Lager du middag? Når? Når spiser du middag? Hva gjør du etter middag? Ser du på TV? Når? Osv.

Prøve A1a (leksjon 1–4) Muntlig språkbruk

Tema 2: Daglige gjøremål

Prøve A1a (leksjon 1–4)

Muntlig språkbruk

Tema 3: Mat og drikke

Temaet er mat og drikke. Kandidatene får kopi av arket med bilder til temaet. Kandidater og prøveleder/lærer snakker sammen.

1 Fortell hva du ser på bildene.

Be hver kandidat si noe om bildene. Spør: Hva ser du på bildene? Kan du si litt om bildene? Her er det mange bilder. Pek gjerne på ett eller to av bildene for å fokusere spesielt på dem.

2 Svar på spørsmål til bildene.

Still kandidatene spørsmål til bildene:

Hvor er de? Hva gjør de? Hva heter matvarene?

3 Snakk sammen om mat og drikke.

Be kandidatene stille hverandre spørsmål om mat og drikke:

Spiser du frukt? Hvilken frukt spiser du? Hvor kjøper du mat? Spiser du grønnsaker? Hva spiser du? Når spiser du middag? Hva spiser du til middag? Osv.

Prøve A1a (leksjon 1–4) Muntlig språkbruk

Tema 3: Mat og drikke

Prøve A1b (leksjon 5–8)

Muntlig språkbruk

Tema 1: På skolen

Temaet er skole. Kandidatene får kopi av arket med bilder til temaet. Kandidater og prøveleder/lærer snakker sammen.

1 Fortell hva du ser på bildene.

Be hver kandidat si noe om bildene. Spør: Hva ser du på bildene? Kan du si litt om bildene?

2 Svar på spørsmål til bildene.

Still kandidatene spørsmål til bildene:

Hvor er de? Hva gjør de? Kan du norske ord for tingene på bildene? Osv. Her er det mange bilder. Pek gjerne på ett eller to av bildene for å fokusere spesielt på dem. Til tegningen er det meningen at kandidatene skal få vise at de kan skoleord. Her er det ikke så viktig om de former setninger til bildet, men at de får demonstrert vokabularet sitt.

3 Snakk sammen om skole.

Be kandidatene stille hverandre spørsmål om skole:

Når er du på kurs i norsk? Hvor mange dager i uka? Hva heter læreren din? Hva gjør dere på norskkurset? Spiser dere lunsj sammen? Hva gjør dere i pausene? Osv.

Prøve A1b (leksjon 5–8) Muntlig språkbruk

Tema 1: På skolen

Prøve A1b (leksjon 5–8)

Muntlig språkbruk

Tema 2: Bolig

Temaet er bolig. Kandidatene får kopi av arket med bilder til temaet. Kandidater og prøveleder/lærer snakker sammen.

1 Fortell hva du ser på bildene.

Be hver kandidat si noe om bildene. Spør: Hva ser du på bildene? Kan du si litt om bildene? Her er det flere grupper med bilder. Pek gjerne på ei av gruppene for å fokusere spesielt på den.

2 Svar på spørsmål til bildene.

Still kandidatene spørsmål til bildene:

Hva heter boligene? Hvor er mannen? Hva gjør han? Hva heter tingene på norsk? Osv. Til bildet av stua er det meningen at kandidatene skal få vise at de kan norske ord for møbler og ting i huset. Her er det ikke så viktig om de former setninger til bildet, men at de får demonstrert vokabularet sitt.

3 Snakk sammen om bolig.

Be kandidatene stille hverandre spørsmål om bolig:

Hvor bor du? Hva er adressa di? Hvor mange rom er det i huset? Hva har du i huset? Har du hage? Liker du huset ditt / leiligheten din? Hvordan er huset ditt / leiligheten din? Hvor mange personer bor i huset ditt / leiligheten din? Osv.

Prøve A1b (leksjon 5–8) Muntlig språkbruk

Tema 2: Bolig

Prøve A1b (leksjon 5–8)

Muntlig språkbruk

Tema 3: Vær og årstider

Temaet er vær og årstider. Kandidatene får kopi av arket med bilder til temaet. Kandidater og prøveleder/lærer snakker sammen.

1 Fortell hva du ser på bildene.

Be hver kandidat si noe om bildene. Spør: Hva ser du på bildene? Kan du si litt om bildene?

2 Svar på spørsmål til bildene.

Still kandidatene spørsmål til bildene:

Hvilken årstid er det? Hvilke måneder hører til denne årstida? Hva gjør de på bildet? Hva har de på seg? Hvordan er været? Hvor er de? Er de ute eller inne? Osv.

3 Snakk sammen om vær og årstider.

Be kandidatene stille hverandre spørsmål om vær og årstider:

Hvilken årstid er det nå? Hvilken årstid liker du best? Hvordan er været i dag? Hva har du på deg i dag? Hvor mange årstider er det i hjemlandet ditt? Osv.

Prøve A1b (leksjon 5–8) Muntlig språkbruk

Tema 3: Vær og årstider

Prøve A1b (leksjon 5–8)

Muntlig språkbruk

Tema 4: Kropp og helse

Temaet er kropp og helse. Kandidatene får kopi av arket med bilder til temaet. Kandidater og prøveleder/lærer snakker sammen.

1 Fortell hva du ser på bildene.

Be hver kandidat si noe om bildene. Spør: Hva ser du på bildene? Kan du si litt om bildene?

2 Svar på spørsmål til bildene.

Still kandidatene spørsmål til bildene:

Hvor er de? Hva gjør de? Hvordan har de det? Er de glade, triste, sjuke, friske? Osv.

3 Snakk sammen om kropp og helse.

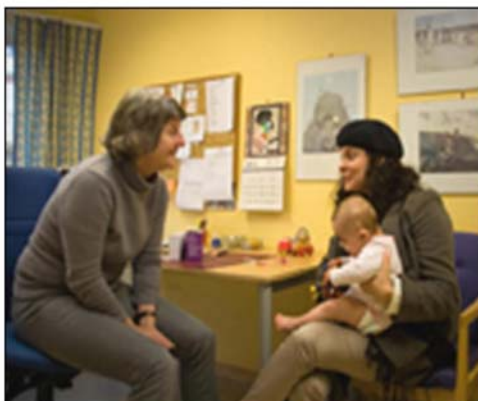
Be kandidatene stille hverandre spørsmål om kropp og helse:

Har du barn? Har du vært på helsestasjonen med barn? Hva skjer på helsestasjonen? (Vaksiner, undersøkelser, kontroll, vekt, høyde, osv.) Hva liker du å gjøre? Hva blir du glad av å gjøre? Osv.

Merk: På dette nivået er helse et krevende tema å snakke om uten bildestøtte. Det er ikke meningen at kandidatene skal kunne snakke om hvordan de holder seg i form, eller om kosthold. Men de bør kunne si noe konkret om at de slapper av, går tur, snakker med venner, leser, ser på TV, osv. Hvis kandidatene ikke har barn, er ikke helsestasjon et aktuelt tema. Da kan man spørre om kandidatene har vært på apoteket eller hos legen. Hva skjer der?

Prøve A1b (leksjon 5–8) Muntlig språkbruk

Tema 4: Kropp og helse

Prøve A2a (leksjon 13–15)

Muntlig språkbruk

Informer kandidatene før du starter prøven:

Dere får tre oppgaver. I den første oppgaven skal dere snakke alene, en og en, og begge får den samme oppgaven. I den andre oppgaven skal dere snakke sammen om en oppgave. Dere skal få oppgaven av meg. Til slutt, i den tredje oppgaven, skal dere snakke alene. Da får dere ikke den samme oppgaven.

Oppgave 1

Kan du fortelle litt om deg selv?

Oppgave 2:

Prøveleder/lærer velger én oppgave.

- A: Kan dere snakke sammen om familie?
For eksempel: Hvor stor familie har dere? Hvor bor familiene deres? Hvordan holder dere kontakt med familien? Når treffes dere? Hva gjør dere sammen? Hvordan bor familier sammen i hjemlandene deres?
- B: Kan dere snakke sammen om fritid?
For eksempel: Hva gjør dere når dere ikke er på skolen? Har dere noen hobbyer? Hva gjør dere for å koble av? Kjenner dere til hva nordmenn pleier å gjøre i fritida? Har folk mye fritid i hjemlandene deres? Hva pleier de å gjøre da?
- C: Kan dere snakke sammen om hva dere liker å se på TV?
For eksempel: Hvilke programmer liker dere å se på? Hvilke kanaler får dere inn? Ser dere på norsk TV? Hvilke kanaler og hvilke programmer? Har dere barn, og i så fall, hvilke programmer liker de å se på?
- D: Kan dere snakke sammen om husarbeid?
For eksempel: Hva er det nødvendig å gjøre i huset? Hvem gjør hva hjemme hos dere? Hvis dere har barn, hva pleier de å hjelpe til med hjemme? Da dere var små, hva pleide dere å hjelpe til med hjemme?

Oppgave 3:

Prøveleder/lærer velger hvilken oppgave som gis til hvilken kandidat.

- A: Kan du fortelle om hva du gjør i løpet av en vanlig dag?
- B: Kan du fortelle om en film du har sett?
- C: Kan du fortelle om ei bok du har lest?
- D: Kan du fortelle om en norsk by som du har besøkt?

Prøve A2b (leksjon 16–18)

Muntlig språkbruk

Informer kandidatene før du starter prøven:

Dere får tre oppgaver. I den første oppgaven skal dere snakke alene, en og en, og begge får den samme oppgaven. I den andre oppgaven skal dere snakke sammen om en oppgave. Dere skal få oppgaven av meg. Til slutt, i den tredje oppgaven, skal dere snakke alene. Da får dere ikke den samme oppgaven.

Oppgave 1

Kan du fortelle litt om deg selv?

Oppgave 2:

Prøveleder/lærer velger én oppgave.

A: Kan dere snakke sammen om bolig?

For eksempel: Leier dere eller eier dere bolig? Hvor ligger boligen? Hvor stor er boligen? Hvordan er miljøet rundt boligen? Trives dere? Hvorfor/hvorfor ikke?

B: Kan dere snakke sammen om barn?

(Før du gir denne oppgaven, bør du forsikre seg om at deltakerne har barn, arbeider med barn eller er interessert i emnet.)

For eksempel: Går barna deres i barnehage? Er det bra for barna å gå i barnehage? Hva lærer de i barnehagen? Går barna deres på norsk skole? Har dere vært på foreldremøte? Hvordan var det? Hva skjedde? Hva gjør dere for å hjelpe barna på skolen? Får barna deres morsmålsundervisning? Hva synes dere om det?

C: Kan dere snakke sammen om å lære norsk?

For eksempel: Hva er viktig å gjøre for å lære norsk? Hvordan lærer dere norsk? Hva liker dere å gjøre i timene? Hva liker dere ikke å gjøre? Hva er vanskelig, og hva er lett?

D: Kan dere snakke sammen om sunn og usunn mat?

For eksempel: Hva er sunn mat, og hva er usunn mat? Hvordan lager dere mat for at maten skal være sunn? Hvorfor er det viktig å spise sunn mat? Spiser dere andre typer mat etter at dere kom til Norge? Hvorfor og hva?

Oppgave 3:

Prøveleder/lærer velger hvilken oppgave som gis til hvilken kandidat.

- A: Kan du fortelle om hva du gjør for å holde deg i form?
(Sport/trening, avkobling, mat, drikke, osv.)
- B: Kan du fortelle om hva du gjør for miljøet?
(Søppelsortering og gjenvinning, transport og bilbruk, osv.)
- C: Kan du fortelle om skolesystemet i Norge?
(Barneskole, ungdomsskole, SFO, videregående, hva er obligatorisk, osv.)
- D: Kan du fortelle om barna dine?
(Kjønn, alder, hva de gjør, hvordan de er oppdratt, osv.)
- E: Kan du fortelle om huset ditt og ting som du har i huset?
(Inventar, eventuelt rom og beliggenhet, osv.)

Foto og andre illustrasjoner:

Prøve A1a, tema 1: Alle foto: Robert Jarocki

Prøve A1a, tema 2: Alle foto: Robert Jarocki

Prøve A1a, tema 3: Frukt og grønt: © iStockphoto/shorrocks

Øvrige foto: Robert Jarocki

Prøve A1b, tema 1: Alle foto: Robert Jarocki

Tegning: Mateusz Pęk

Prøve A1b, tema 2: Gård: © iStockphoto/sakaasa, blokk: © dreamstime/mikari,
rekkehus: © iStockphoto / Dave Bolton, stue: © dreamstime /
Piotr Antonów

Øvrige foto: Robert Jarocki

Prøve A1b, tema 3: Barn i snø: © dreamstime /Larisa Lofitskaya,
Strand: © dreamstime / Einar Bog

Øvrige foto: Robert Jarocki

Prøve A1b, tema 4: Fotballbilde: © iStockphoto / Alex Nikada

Øvrige foto: Robert Jarocki